

Людина з великої літери

Олександр ЯНІШЕВСЬКИЙ

Кандидат фізико-математичних наук,
м. Кіровоград
e-mail: janiszewski@mail.ru

Ужитті кожної людини бувають зустрічі, які залишають в її пам'яті глибокий і незабутній слід. Такою для мене стала зустріч з Іваном Овксентійовичем Денисюком у вересні 1961 р. у селі Тарасівка Новгородківського району Кіровоградської області, куди, як з'ясувалося пізніше, він разом із групою студентів-філологів Львівського державного університету ім. Івана Франка приїхав на сільськогосподарські роботи (як це було прийнято у ті часи). Сталося це так.

Повертаючись погожого дня зі школи, де працював вчителем математики після закінчення Кіровоградського педінституту, я звернув увагу на незнайомого чоловіка в окулярах і темно-синьому береті з великим портфелем у руках, який у невеликому сквері сидів на лавці неподалік від пам'ятника загиблим воїнам, очевидно, чекаючи на когось. Яким же було моє здивування, коли увечері того ж дня він з'явився біля оселі, де я квартирував, у супроводі її господаря і, за словами останнього, мав тут проживати в одній кімнаті зі мною. Так відбулося моє знайомство з Іваном Овксентійовичем.

Мене приємно вразила його чемність, вишукані манери поведінки, тактовність, широка ерудиція. Іван Овксентійович, як з'ясувалося згодом, виявився цікавим співрозмовником. Вечорами, після завершення польових робіт зі студентами, він розповідав про свої дослідження творчості Івана Франка, повідомляючи невідомі факти з життя останнього й обставини написання окремих творів. Досить колоритно і з почуттям гумору описував він також атмосферу навчання та порядки, що панували у польській школі, де він вчився у дитинстві, а також окремі етапи процедури захисту наукових дисертацій. Останнє для мене, вчорашнього студента, було своєрідним відкриттям. Під час однієї з розмов Іван Овксентійович порадив мені не зупинятися на досягнутому і намагатися вчитися далі, пробувати вступати до аспірантури при відповідній науковій установі. Відверто кажучи, ці слова стали для мене своєрідним дороговказом, а його особистий приклад – притягальним взірцем. Зазначу принагідно, що пізніше, через три роки, після успішного складання вступних іспитів мене було зараховано до аспірантури Інституту математики Академії наук УРСР, де у 1969 р. я захистив кандидатську дисертацію.

Особливо привабливою рисою Івана Овксентійовича, на мій погляд, були його обов'язковість, чуйне і доброзичливе ставлення до людей, навіть до малознайомих. На моє прохання, уже після його повернення до Львова, він надіслав мені програму випускних іспитів на механіко-математичному факультеті університету, яка допомогла мені при підготовці до вступу в аспірантуру. А презентовані ним видруки, присвячені творчості Івана Франка та Маркіяна Шашкевича, я збе-

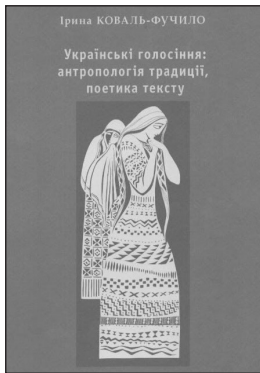
рігаю і досі як світлу пам'ять про людину, яка, можливо, не відаючи того, відіграла важливу роль у моєму житті.

Хотілося б наголосити також і на такій грані поведінки Івана Овксентійовича, яку можна охарактеризувати як "активна суспільна позиція". Працюючи зі студентами у полі, він, однак, не забував і про можливість реалізації ними, так би мовити, культурної програми. За його ініціативи та енергійної підтримки студенти підготували концерт у сільському клубі, на який зібралось дуже багато глядачів. Звучали пісні, скетчі, вірші, і пізніше ще тривалий час жителі села згадували виступи студентів...

Таким, ЛЮДИНОЮ З ВЕЛИКОЇ ЛІТЕРИ, запам'ятався мені Іван Овксентійович Денисюк, зустріч із яким мені подарувала доля і якій я вдячний за це.

Березень 2010 року, м. Кіровоград

Нові книги

Коваль-Фучило І. Українські голосіння: антропологія традиції, поетика тексту / наук. ред. В. Івашків; НАНУ, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. – К., 2014. – 360 с.

У монографії проаналізовано всі жанрові різновиди української голосильної традиції: похоронні, поминальні, рекрутські, оказіональні, метафоричні, пародійні, сороміцькі. Описано історію записів, публікації й дослідження голосінь, стратегії та способи фіксації жанру. Основну увагу зосереджено на похоронних голосіннях, а саме на їх функціональному навантаженні, системі уявлень і вірувань, яка регламентує специфіку побутування цього жанру, його сприйняття й розуміння носіями традиції, а також на поетичних якостях. Визначено стилістично-композиційні прийоми організації текстів оплакування, проаналізовано основні мотиви та концепти жанру.